

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОЗНАЙОМЧА ПРАКТИКА»**

(для студентів 1 курсу денної форми навчання напряму підготовки
6.030504 – «Економіка підприємства»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Ознайомча практика» (для студентів 1 курсу денної форми навчання напрямку підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Н. В. Бібік. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 14 с.

Укладачі: Н. В. Бібік

Рецензент: проф., д.т.н. В. І. Торкатюк

Програми розроблені за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рекомендовано кафедрою Економіки будівництва (протокол № 11 від 07.06.2012 р.)

© Н. В. Бібік, ХНАМГ, 2012

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	4
1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ.....	5
2. БАЗА ПРАКТИКИ.....	6
3. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦО ПРАКТИКОЮ.....	7
4. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ.....	8
5. РОЗПОДІЛ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ.....	10
6. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ЗВІТУ.....	11
7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ.....	12

ВСТУП

Ознайомча практика є складовою навчального плану підготовки бакалаврів професійного напрямку «Економіка підприємства». Даний вид практики є частиною комплексної практики з фаху. Обсяг ознайомчої практики згідно навчального плану складає 3 кредити /108 годин самостійної роботи.

Програма практики розроблена на підставі:

- СВО ХНАМГ, робочий Навчальний план на 2012-2013 р.р. підготовки бакалаврів напрямку підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» галузі знань 0305 “Економіка та підприємництво”, Харків (денна форма навчання).

Однією з основних форм професійної підготовки студента є практика, оскільки саме в період роботи на реальному підприємстві закріплюються базові професійні вміння економіста, отримані ним в процесі теоретичного освоєння освітньої програми, і формуються специфічні професійні вміння, відповідні галузевої специфіки підприємства. У тому числі в рамках проходження практики студенти набувають практичного досвіду в сфері діяльності підприємств будівельної галузі.

Практика розглядається як самостійне цілеспрямоване навчально-практичне студентське дослідження конкретного економічного об'єкта. Термін проходження ознайомчої практики, відповідно до навчального плану становить 3 тижні. В рамках ознайомчої практики студенти відвідують підприємства будівельної галузі та знайомляться з особливостями діяльності підприємств.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета практики – отримання и оформлення інформації, що дає загальне уявлення про місце проходження ознайомчої практики та об'єкту дослідження, розвитку навчально- дослідницьких умінь самостійного пошуку и відбору інформації, об'єкту и предмету

Завдання навчально-ознайомчої практики:

- характеристика організації як господарюючого суб'єкта;
- аналіз організаційної структури організації, функціональної області діяльності організації;
- аналіз структури персоналу конкретного структурного підрозділу; основних цілей, завдання и напрямків діяльності структурного підрозділу;
- аналіз корпоративних документів, що регламентують діяльність організації, функціональної області діяльності організації та конкретного структурного підрозділу;
- представлення зібраної інформації у вигляді звіту.

В процесі проходження ознайомчої практики передбачається застосування студентом таких базових професійних умінь як: використання науково - дослідницьких методів; формулювання мети і завдань; моделювання різних об'єктів управління; застосування методів економічного та управлінського аналізу, подання інформації у вигляді звіту.

Предмет вивчення дисципліни – економічні відносини, що виникають у сфері інвестування на різних рівнях господарювання.

В результаті проходження ознайомчої практики студент *повинен знати*:

- особливості діяльності підприємств будівельної галузі;
- загальні основи створення та функціонування підприємств, установ та організацій;
- різноманітність організаційних структур, їх переваги та недоліки, особливості функціонування;

Після проходження ознайомчої практики студентів *повинен вміти*:

- збирати і аналізувати інформацію, пов'язану з економічною діяльністю, організаційним, економічним та правовим забезпеченням діяльності підприємств
- оцінювати вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на функціонування та особливості виробництва на підприємствах будівельної галузі;
- аналізувати;
- обґрунтовувати.

Студент повинен *набути навички*: підготовки усіх необхідних матеріалів для прийняття ґрунтовних рішень щодо аналізу сучасного стану розвитку будівельної галузі та підприємств що відносяться до неї; орієнтуватися в діловій документації і аналітичних довідок про діяльність підприємства, установ і організацій складання та читання аналітичних матеріалів, технологічних схем обробки інформації та прийняття рішень для ефективного функціонування підприємства.

2. БАЗА ПРАКТИКИ

Базами проходження ознайомчої практики є підприємства будівельної галузі. Вибір підприємств – баз проведення практики здійснює кафедра (керівник практики) з урахуванням завдань практики та можливості їх виконання.

При виборі баз проведення практики пріоритет надається підприємствам будівельної галузі, з якими Академія має багаторічні зв'язки.

Підприємства – бази практики повинні відповідати наступним основним вимогам:

1. мати досить високий рівень технічного і технологічного розвитку;
2. мати достатню інформаційну базу для вирішення завдань даного виду практики та написання звіту з практики;
3. надавати можливість отримання студентами практичного досвіду в сфері діяльності підприємств будівельної галузі.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦО ПРАКТИКОЮ

3.1. Обов'язки керівника практики від Академії

Керівник практики від Академії (викладач кафедри) зобов'язаний:

- перед початком практики контролює підготовленість баз практики та вважає за потребу до прибуття студентів-практикантів проведення відповідних заходів;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, програми, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, тема курсового і дипломного проекту (роботи), методичні рекомендації чи інші), перелік яких встановлює навчальний заклад;
- повідомляє студентів про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі або предметною (цикловою) комісією, а саме: подання письмового звіту, виконання кваліфікаційної роботи, вигляду оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;
- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, веде або організовує ведення табеля відвідування студентами бази практики;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає завідуючому кафедрою (заступнику директора з практичного навчання) письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

3.2. Обов'язки студента-практиканта

Під час практики студент зобов'язаний:

- до початку практики одержати від керівника практики від учбового закладу консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно скласти залік з практики.

У період проходження практики студент має право:

- звертатися за методичною допомогою до керівників практики;
- збирати практичний матеріал для курсового та дипломного проектування.

4. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Ознайомча практика складається з *двох частин*.

Перша частина присвячена вивченню особливостей діяльності підприємств будівельної галузі та виконання завдань визначених в Програмі практики. Знайомство з діяльністю підприємств здійснюється шляхом організації екскурсій на підприємства обрані керівником практики (що підтверджується наявністю відповідних договорів) та слухання лекцій провідних фахівців цих підприємств або шляхом проведення запланованих лекцій в Академії

Друга частина ознайомчої практики передбачає проходження практики на об'єктах Академії протягом одного тижня.

За результатами практики студенти готують письмові звіти за наступною структурою.

Розділ 1. Сучасний стан будівельної галузі та підприємств галузі в Україні

Розглядається сучасний стан розвитку будівельної галузі на рівні країни, регіону та міста. Визначаються загальні проблеми галузі та проведений критичний аналіз сучасного стану галузі. Визначається вплив зовнішніх чинників на розвиток будівельної галузі та підприємств галузі. Наводяться та аналізуються найбільші будівельні підприємства, що працюють на території Харківської області.

Розділ 2. Законодавчо-нормативна база в сфері діяльності підприємств будівельної галузі

Аналізується нормативно-правова база, що регламентує діяльність підприємств будівельної галузі (в тому числі Закон України № 1704-VI від 05.11.2009 «Про будівельні норми», Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України №45 від 16.05.2011 «Про затвердження Порядку розроблення проектної документації на будівництво об'єктів») основні термінологічні поняття (будівництво, будівельні, монтажні роботи), описуються основні положення нормативних актів (наприклад види будівництва).

Розділ 3. Характеристика та актуальні проблеми функціонування підприємств будівельної галузі (за напрямком).

В розділі студент на підставі вивчення різних джерел інформації щодо функціонування підприємств за напрямком за останні 2-3 роки (монографії, статті, Internet видання тощо) висвітлює актуальні проблеми функціонування підприємств та наводить пропозиції фахівців щодо можливих шляхів їх вирішення.

Розділ 4. Закордонний досвід функціонування підприємств будівельної галузі.

В розділі студент вивчає досвід трансформації будівельної галузі у розвинутих країнах, висвітлює передовий закордонний досвід функціонування підприємств будівельної галузі.

Розділ 5. Основні напрямки розвитку підприємств будівельної галузі.

В розділі студент обґрунтовує основні напрямки вдосконалення галузі; зазначає необхідні ресурси та умови для реалізації вибраної стратегії реформування будівництва в Україні.

В кінці звіту студент додає локальні звіти з практики, що додаються до основного звіту, мають містити оброблену інформацію, яку отримав студент про діяльність підприємств будівельної галузі безпосередньо під час екскурсій на підприємства, або під час проведення запланованих лекцій в Академії.

5. РОЗПОДІЛ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

Обсяг самостійної роботи студентів під час проходження ознайомчої практики згідно навчального плану підготовки бакалаврів професійного напрямку 6.030504 «Економіка підприємства» складає 108 годин. Розподіл самостійної роботи студентів в ході виконання завдань практики наведено в таблиці.

Завдання практики	Обсяг самостійної роботи в годинах	Термін поточного контролю
Розділ 1. Сучасний стан будівельної галузі та підприємств галузі в Україні	14	1 тиждень
Розділ 2. Законодавчо-нормативна база в сфері діяльності підприємств будівельної галузі	14	1 тиждень
Розділ 3. Характеристика та актуальні проблеми функціонування підприємств будівельної галузі (за напрямком).	14	2 тиждень
Розділ 4. Закордонний досвід функціонування підприємств будівельної галузі.	14	2 тиждень
Розділ 5. Основні напрямки розвитку підприємств будівельної галузі.	14	2 тиждень
Написання локальних звітів	18	1,2 тижні
Оформлення звіту з практики	20	3 тиждень
Разом	108	

6. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ЗВІТУ

Звіт з практики є основним документом, що характеризує роботу студента під час проходження практики. Звіт з ознайомчої практики повинний містити виконання всіх завдань, що передбачені Програмою практики. До звіту додається заповнений щоденник практики.

Звіт обсягом 30 – 35 сторінок має бути надрукований (написаний) на окремих аркушах паперу формату А4, пронумерований та переплетений. Копії документів, форми звітності розміщуються в кінці звіту у додатках. У звіті повинен бути список тих матеріалів (у вигляді списку використаних джерел), які були використані при підготовці звіту (закони, підзаконні акти, методичні вказівки, інструкції, різні положення та розпорядження тощо).

Звіт практики повинен містити:

- титульну сторінку
- зміст
- вступ
- основну частину
- висновки
- список використаних джерел
- додатки

На титульній сторінці необхідно вказати вид практики, керівника від Академії та виконавця звіту.

Зміст подають на початку звіту з найменуванням та номерами початкових сторінок усіх розділів, підрозділів і пунктів (якщо вони мають назву), зокрема, вступу, висновків, додатків тощо.

У вступі (обсяг 2-3 сторінки) потрібно обґрунтувати мету та основні завдання проходження ознайомчої практики. Також необхідно коротко торкнутися змісту кожного з розділів звіту, охарактеризувати основні джерела даних, які будуть використовуватись при написанні звіту практики.

Основна частина звіту ознайомчої практики передбачає поглиблений розгляд визначених розділів, які розкриваються відповідно до складеного і

затвердженого графіку проходження практики. Кожен розділ починають із нової сторінки.

Наприкінці звіту студент повинен зробити загальні висновки (обсяг 4–5 сторінок): підвести підсумки проходження ознайомчої практики, визначити значення дослідження.

У кінці наводять список використаних джерел та додатки.

Список використаних джерел повинен складатися з найменувань не менше 10 позицій.

У разі потреби для повноти представлення результатів виробничої ознайомчої практики до додатків можна включити допоміжний матеріал:

- таблиці допоміжних цифрових даних;
- звітні, статистичні та бухгалтерські матеріали діяльності підприємства;
- ілюстрації допоміжного характеру тощо.

Усі розділи звіту від вступу до закінчення повинні бути зв'язані між собою, доповнювати і поглиблювати один одного.

Захист звіту з практики відбувається на кафедрі у встановлений термін.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

За результатами захисту виставляють диференційовану оцінку, яку заносять до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки студента за підписом керівника практики від кафедри економіка підприємства.

Критерії оцінки інформації, відображеної в звітах з ознайомчої практики:

- актуальність: важливість інформації для конкретного часового періоду;
- гнучкість: візуалізація інформації у зручній для користувача формі;
- орієнтованість: виявлення резервів для поліпшення якісних характеристик об'єкта аналізу;
- повнота: надання достатнього обсягу інформації для висновків.

Оцінювання звіту здійснюється відповідно до кредитно-модульної оцінки знань студентів. Підсумкова оцінка за практику складається з оцінок поточного

та підсумкового контролю в пропорції 60:40. Оцінка поточного контролю (60%) розподіляється між завданнями, виконання яких передбачено Програмою практики, рівномірно. Підсумковий контроль у вигляді захисту звіту (40%) передбачає оцінювання якості написання звіту з практики та оцінку його захисту.

Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю

Оцінка за національною шкалою	Визначення за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
ВІДМІННО	Відмінно – відмінне виконання лише з незначними помилками	A	більше 90 – 100
ДОБРЕ	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B	більше 80 – 90 включно
	Добре – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	більше 70 – 80 включно
ЗАДОВІЛЬНО	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	більше 60 – 70 включно
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	більше 50 – 60 включно
НЕЗАДОВІЛЬНО	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перездати тест	FX	більше 26 – 50 включно
	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням змістового модуля	F	від 0 – 25 включно

Студента, який не здав звіту про практику або отримав на захисті незадовільну оцінку, направляють на практику повторно. Студент, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відраховується з університету. Підсумки проведення кожної практики обговорюються на засіданні кафедри економіка будівництва.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та
робоча програма навчальної дисципліни

«Ознайомча практика»

(для студентів 1 курсу денної форми навчання напряму підготовки 6.030504 –
«Економіка підприємства»)

Укладач: **БІБІК** Наталя Валеріївна

В авторській редакції

Комп'ютерна верстка: *І. О. Храпко*

План 2012, поз. 171 Р

Підп. до друку 21.06.2012 р.
Друк на ризографі
Тираж 10 пр.

Формат 60х84/16
Ум. друк. арк. 0,8
Зам. № 8389

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.